

Komentaras

2015 07 30

Šoko terapija Lietuvos ūkiui išeis į naudą

Naujausi Lietuvos ekonomikos plėtros rodikliai optimistiškai nenuteikė – antrąjį ketvirtį metinis ūkio augimas siekė vos 1,3 proc. Tai yra prasčiausias rezultatas nuo 2010 m. ketvirto ketvirčio, rodantis, kad Lietuvos ekonomikos imunitetas pasaulio iškrečiamoms išdaigoms yra silpnokas. Susidūrus su rimtais išoriniais iššūkiais, ūkio varikliai pradėjo strigti. Tiesa, Statistikos departamentas skelbia, kad antrąjį šių metų ketvirtį, palyginti su praėjusių metų atitinkamu ketvirčiu, pridėtinė vertė augo daugumoje ekonominės veiklos rūšių įmonių. Didžiausią teigiamą postūmį darė apdirbamoji gamyba, statyba, didmeninė ir mažmeninė prekyba.

Ko galime tikėtis antrąjį pusmetį? Pasaulyje tvyrantis neapibrėžtumas greitai neišsisklaidys, todėl didelio postūmio iš išorės laukti neverta. Tiesa, geresnių naujienų yra – ryškesnius atsigavimo ženklus demonstruoja Vakarų rinka. Prie euro zonos ekonomikos stabilizavimo prisidės ir artėjanti Graikijos krizės atomazga. Optimizmo įpučia po ilgos pertraukos viešumoje aktyvėjančios diskusijos dėl JAV palūkanų normų kilstelėjimo jau šį rudenį.

Visgi, siekiant aukštesnių augimo tempų, Lietuvos ekonomikai teks stengtis dvigubai. Akivaizdu, kad tolesnis augimas yra neįmanomas be materialinių investicijų. Jų trukumą rodo rekordinėse aukštumose įstrigęs kapitalo panaudojimo lygis, pagal investicijų rodiklius stipriai atsiliekame nuo kaimynių Latvijos ir Estijos.

Šiek tiek guodžia tai, kad Lietuvos ūkio augimas antrąjį pusmetį turėtų pranokti pirmąjį: žemdirbiams vėl pranašaujamas gausus derlius, sparčiai augantys atlyginimai ir mažtantis nedarbas prisidės prie po euro įvedimo po truputį atsigaunančio vidaus vartojimo raidos. Eksperto rodikliams teigiamos įtakos, tikėtina, turės ne tik palanki palyginamoji bazė, bet ir ilgai laukiamas proveržis įsisavinant naujas rinkas. Pagaliau iš mirties taško pasistūmėjo derybos dėl pieno ir kitų maisto produktų eksporto į Kiniją. Panašu, kad šoko terapiją, kurią patyrė Lietuvos ekonomika pernai ir kurios pasekmes išgyvename iki šiol, privertė mobilizuotis tiek verslininkus, tiek ir valdininkus. Ateityje, žinoma, norėtusi apsieiti be spyrio į nugarą ar šiek tiek žemiau.

Jekaterina Rojaka

Vyr. ekonomistė Baltijos šalims
Ekonominių tyrimų departamento vadovė

Mob.tel. +370 612 73515